

Van: BBL - Beleidsbabbel <beleidsbabbel@bblv.be>
Verzonden: vrijdag 20 december 2013 16:55
Aan: BBL - Beleidsbabbel
Onderwerp: Nieuw Europees programma voor schone lucht

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

beleidsb@BBEL

Nr. 354 - Nieuw Europees programma voor schone lucht

● Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be.

Luchtkwaliteit

- [Nieuw Europees programma voor schone lucht](#)
- [Ongezonde lucht in 2012](#)
- [Fijn stof uitstoot bij houtverbranding drastisch onderschat](#)

Landbouw

- [Meer agro-ecologie in beleid en onderzoek kan onze landbouw helpen verduurzamen](#)
- [Nederland stelt grenzen aan groei veestapel](#)

Energie

- [Gas- en oliewinning economisch nadelig](#)
- [Engelse kernenergie te duur volgens industrie](#)

Ruimtelijke ordening

- [Minister Muyters wil zonevrije bossen herbestemmen](#)

En ook

- [Geef je mening over natuur in Vlaanderen](#)

~ Luchtkwaliteit ~

Nieuw Europees programma voor schone lucht

Deze week stelde de Europese Commissie een nieuw programma “Schone lucht voor Europa” voor. Dat programma bevat verschillende maatregelen om ervoor te zorgen dat de luchtkwaliteit in Europa

verbetert. Zo zal de Europese Commissie er strikter op toezien dat de huidige Europese normen in alle lidstaten worden gehaald. Ook worden nieuwe doelstellingen voor luchtkwaliteit voor de periode tot 2030 voorgesteld. Het pakket bevat verder subsidies om maatregelen door te voeren die luchtverontreiniging bestrijden, waarbij de klemtoon ligt op de verbetering van de luchtkwaliteit in steden.

De belangrijkste nieuwe stap is een herziening van de richtlijn voor nationale emissieplafonds. Met die richtlijn wordt het maximaal aantal ton uitstoot aan vervuilende stoffen vastgelegd, per lidstaat. Er komen nieuwe absolute uitstootplafonds voor onder meer ultra fijn stof, stikstofoxiden en methaan. Die plafonds moeten ten laatste tegen 2030 gehaald worden. Voor Vlaanderen wil dat bijvoorbeeld zeggen dat de totale uitstoot van ultra fijn stof tegen 2030 moet dalen met 47%, voor stikstofoxiden met 63%.

In het programma zitten helaas geen voorstellen om de huidige Europese normen beter in overeenstemming te brengen met de aanbevelingen van de WHO, zoals door tal van wetenschappers, milieuverenigingen en gezondheidsorganisaties was gevraagd. Het blijft wel de bedoeling om de normen te herzien, maar dat zal pas in een latere fase gebeuren. Dit programma is enkel nog maar een voorstel van de Commissie. Het moet nu nog goedgekeurd worden door de Europese raad (de regeringen van de lidstaten) en door het Europees parlement. De definitieve goedkeuring zal waarschijnlijk pas na de verkiezingen van mei plaatsvinden.

Erik Grietens

~ Luchtkwaliteit ~

Ongezonde lucht in 2012

Deze week maakte de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) haar jaarrapport over de luchtkwaliteit in Vlaanderen in 2012 bekend. Dit rapport bevestigt het algemene beeld van de toestand van de luchtkwaliteit in Vlaanderen. Een beknopt overzicht:

- Verkeer is de belangrijkste bron van de uitstoot van verzurende stikstofoxiden (NO_x). Alhoewel de uitstoot door het verkeer de laatste 10 jaar stilletjes aan daalt – vooral dankzij de strikter wordende Euro-normen - neemt het relatief aandeel van verkeer in de globale Vlaamse luchtvervuiling toe ten opzichte van 2000.
- In vier officiële meetstations wordt de Europese norm voor NO_x overschreden. Die liggen alle vier in Antwerpen, op een verkeersintensieve locatie. Voor Antwerpen kreeg de Vlaamse regering uitstel tot 2015 om de norm te halen.
- Uit een bijkomend meetonderzoek in Antwerpen, Gent, Brugge en Oostende blijkt dat in al

deze steden de norm wordt overschreden langs drukke autowegen. Vooral in de zogenaamde street canyons, smalle straten met hoge gebouwen en druk verkeer, is de luchtkwaliteit problematisch.

- Voor dergelijke knelpuntlocaties, die in alle centrumsteden aanwezig zijn, zal extra beleid nodig zijn om de Europese normen te halen. Enkel rekenen op de Euro-normen zal niet volstaan om in de toekomst wel aan de richtwaarden te voldoen. Er zijn bijkomende maatregelen nodig die het aantal afgelegde kilometers beperken.
- Uit een andere meetcampagne blijkt dat vooral de afstand tot een drukke verkeersweg bepalend is. Dit geldt zowel voor stikstof als voor fijn stof. Het is dan ook nodig om in bijkomende wetgeving te voorzien, zodat verblijfplaatsen voor kwetsbare personen – zoals crèches, scholen, bejaardentehuizen,...- niet vlak naast een drukke autoweg kunnen worden ingeplant.
- Voor fijn stof voldoet Vlaanderen aan de Europese jaargrenswaarde. De maximale dagwaarde wordt op verschillende plaatsen in Vlaanderen overschreden. Dit is het geval in de steden (omwille van het verkeer), in de havens en in enkele industriegebieden.
- Heel wat onderzoek heeft aangetoond dat de Europese normen voor fijn stof te soepel zijn om de gezondheid te beschermen. Daarom vergeleek de VMM de gemeten waarden ook met de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Uit deze vergelijking blijkt dat we op geen énkél meetpunt aan de richtwaarden van de WGO voldoen. Er blijft dus nog een hele weg te gaan om in Vlaanderen tot een echt gezonde luchtkwaliteit te komen.

Erik Grietens

~ Luchtkwaliteit ~

Fijn stof uitstoot bij houtverbranding drastisch onderschat

Uit nieuw onderzoek van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt dat de uitstoot van fijn stof door houtverbranding tot nu toe sterk werd onderschat. Dit komt vooral omdat in de theoretische emissiefactoren die gebruikt worden om de impact van houtverbranding te berekenen, de fijn stof uitstoot met een factor 4 werd onderschat. Nieuwe metingen naar residentiële houtverbranding tonen aan dat de effectieve uitstoot vele malen hoger ligt dan wat tot nu toe in de modellen voor luchtkwaliteit werd aangenomen.

Berekeningen met de nieuwe emissiefactoren tonen aan dat slechts 20% van de fijnstofuitstoot door houtverbranding in de nu gebruikte modellen wordt gevat. Waar verwarming door huishoudens tot nu toe een aandeel had van 11% in de totale uitstoot van EC (elementair koolstof, de meest fijne fractie van fijn stof), blijkt dit in de realiteit een aandeel van 22% te zijn. Ter vergelijking: autoverkeer heeft een aandeel van 51%. Voor PM10 – de grovere fractie van fijn stof – heeft

houtverbranding zelfs een groter aandeel dan autoverkeer of industrie.

Daar staat wel tegenover dat de gezondheidssimpact van houtverbranding minder groot is dan de gezondheidssimpact van dieseluitlaatgassen. Het aanpakken van luchtvervuiling door verkeer blijft vanuit gezondheidsoogpunt dan ook de belangrijkste prioriteit. Maar het is duidelijk dat extra maatregelen nodig zijn om luchtvervuiling door houtverbranding tegen te gaan. Zo moeten mensen aangespoord worden om de open haard zeker niet aan te steken op smogdagen en moet er een verbod komen op stoken in de open lucht.

Erik Grietens

 [Meer info](#)

~ Landbouw ~

Meer agro-ecologie in beleid en onderzoek kan onze landbouw helpen verduurzamen

BioForum Vlaanderen, Bond Beter Leefmilieu, VELT, Vredeseilanden en Wervel organiseerden op dinsdag 16 december jl. een congres dat het potentieel aantoonde van een agro-ecologische aanpak in Vlaanderen. Omdat het huidige landbouwmodel op zijn grenzen botst, doen zij een oproep aan onderzoeksinstellingen, beleid en grote marktspelers om een bocht in te zetten. Willen we de komende generatie landbouwers klaarstomen voor een duurzamer model, dan zullen we vandaag tien keer meer moeten inzetten op innovatie.

Een omslag in onze landbouwsector is een project van lange adem en dient stapsgewijs te gebeuren. De obstakels die een innovatieve landbouw vandaag in de weg staan, moeten dringend weggewerkt worden. Pioniers moeten extra gestimuleerd moeten worden en over voldoende experimenteerruimte beschikken. Onderzoek moet inzetten op agro-ecologie. Dat is in het kort het besluit van het congres.

Freek Verdonckt

 [lees verder](#)

~ Landbouw ~

Nederland stelt grenzen aan groei veestapel

Deze week werd in Nederland de nieuwe mestwet goedgekeurd. Om het mestoverschot aan te pakken wordt vanaf volgend jaar mestverwerking verplicht. De Nederlandse staatssecretaris Dijkma behield ook het systeem van 'dierrechten', dat de hoeveelheid varkens en kippen die de sector mag houden aan banden legt. Melkveehouders krijgen van Dijkma wel groeimarge, mits uitbreidingen of nieuwe stallen hun mestoverschot verwerkt krijgen.

De milieuorganisaties zijn tevreden dat er grenzen blijven aan hoeveel varkens en kippen er worden gehouden maar vraagt tegelijk ook duidelijke normen voor de melkveesector om te zorgen dat daar geen ongebreidelde groei plaatsvindt. "Groeit toestaan met alleen mestverwerking als sluitstuk is vragen om problemen", zegt Milieudefensie. "Er moeten duidelijke normen komen voor hoeveel koeien er per hectare land gehouden mogen worden, anders blijft het qua mestverwerking dweilen met de mestkraan open."

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) concludeerde in haar evaluatie van het mestbeleid dat de uitbreiding van de mestverwerking onvoldoende is voor de verwachte hoeveelheid mest. Het Planbureau ziet mestverwerking als een 'end of pipe-maatregel', die overige milieuproblemen niet oplost, zoals uitstoot van ammoniak en broeikasgassen.

Melkveesector wil enkel koeien in de wei

De melkvee- en zuivelsector zelf reageerde verrassend op de voorstellen van Dijkma door zelf met een visietekst naar buiten te komen die een stap verder gaat dan wat het beleid voorschrijft. De sector kiest daarin zonder uitstel voor een grondgebonden melkveehouderij met behoud van weidegang voor de koeien. Voor bedrijven zonder grond is er in die visie geen plaats, tenzij zij voldoende voedergewassen uit de nabije omgeving halen. Evenmin is er in de visie plaats voor melkveebedrijven met gesloten koeienstallen. De zuivelsector wil haar visie ook toepassen door geen melk af te nemen van nieuwe bedrijven die niet passen in dit beoogde toekomstbeeld. Daarnaast doen zij een oproep aan lokale en regionale overheden om geen vergunningen meer te geven aan bedrijven met gesloten stallen of bedrijven zonder grond.

Met het afschaffen van de melkquota wordt ook in Vlaanderen een toename verwacht van de melkveestapel. Vooralsnog bestaat er bij ons geen visie over hoe de sector hier mee zal omgaan en of grondloze melkveeteelt bij ons al dan niet een toekomst krijgt. Daarnaast vraagt Bond Beter Leefmilieu zich af of het behoud van dierrechten op varkens en kippen in Nederland geen ongewenste gevolgen zal hebben voor Vlaanderen. Bij ons wordt het aantal varkens en kippen niet begrensd, mits voldaan is aan mestverwerking. De voorbije jaren gaven verschillende vergunningsaanvragen voor grote megastallen in de grensregio's met Nederland aanleiding tot heel wat protest. Daarom dient onderzocht te worden in welke mate Vlaanderen een alternatieve bestemming wordt voor investeringen van Nederlandse veeboeren en veevoederfabrikanten die door een consequent beleid in hun eigen land bot vangen.

Freek Verdonck

~ Energie ~

Gas- en oliewinning economisch nadelig

Olie- en gasontwikkelingen kunnen op korte termijn een positief effect hebben op werkgelegenheid en het inkomen. Maar een onderzoek naar het effect op lange termijn oogt minder rooskleurig. Een langdurige inzet op gas-en oliewinning gaat samen met een lager inkomen per hoofd van de bevolking, meer criminaliteit en een lagere scholingsgraad. Dat zijn de resultaten van een onderzoek dat de economische gevolgen van gas-en oliewinning in de zes staten in het westen van de Verenigde Staten onderzocht. Dit onderzoek maakt komaf met de theorie dat olie- en gasontwikkeling zorgt voor een duidelijke economisch voordeel van regio's die er op inzetten.

Verplichte lectuur voor beleidsmakers die brood zien in schalie- of steenkoolgaswinning in het economisch noodlijdende Limburgse Kempen.

Sara Van Dyck

~ Energie ~

Engelse kernenergie te duur volgens industrie

De CEO van de chemiereus INEOS, Jim Rattcliffe, vindt de nieuwe geplande Engelse kerncentrale te duur. De regering Cameron beloofde onlangs om gedurende 35 jaar 92,5 £/Mwh te garanderen aan energiereus EDF voor de bouw van een nieuwe kerncentrale. Om het met de woorden van Rattcliffe te zeggen: “forget it, nobody in manufacturing is going to go near [that price].”

Zo hoor je het ook eens van een ander.

Sara Van Dyck

Minister Muyters wil zonevrije bossen herbestemmen

Vlaams minister voor ruimtelijke ordening Philippe Muyters kreeg in het Vlaams Parlement vragen over de al jarenlang aanslepende problematiek van zonevrije bossen. Volgens het Vlaams regeerakkoord zal er een actieplan worden opgemaakt om de zonevrije bossen in kaart te brengen en die bossen te herbestemmen naar echt bosgebied, waar dat nuttig en mogelijk is. Nu de regeerperiode bijna voorbij is, wordt het stilaan twijfelachtig of dat actieplan er nog wel komt.

In het parlement stelde de minister echter duidelijk dat hij wil dat de Vlaamse Regering het actieplan alsnog goedkeurt. Al vindt minister Muyters dat vooral een bevoegdheid van minister voor leefmilieu Schauvliege. Om herbestemmingsprocedures op te starten, wacht minister Muyters naar eigen zeggen op voorstellen van minister Schauvliege, die moet aangeven welke bedreigde bossen het meest waardevol zijn en waarvoor een herbestemming dringend is. In totaal gaat het om zo'n 4000 hectare bos die zeer waardevol zijn, maar in de toekomst worden bedreigd. BBL blijft nog hopen op een volwaardig actieplan voor het einde van de legislatuur.

Erik Grietens

 Bespreking parlement

~ En ook ~

Geef je mening over natuur in Vlaanderen

Natuurpunt ondervraagt de Vlaming over de natuur. Met 150 vierkante meter natuur per inwoner is Vlaanderen de regio met de laagste oppervlakte natuur per inwoner in de EU geworden.

Hoe staan de Vlamingen daar tegenover? Missen ze natuur op wandelafstand? En verwachten ze inspanningen van de politiek om daar iets aan te doen? Dat wilt natuurpunt nagaan in de Grote Natuurenquête. Met de resultaten van de bevraging trekken ze in het voorjaar naar de Vlaamse politici. Vul de enquête in en laat de politici zo weten wat je denkt over de natuur.

 Start de enquête

BBL2MEET

Op zoek naar een duurzame vergaderplek in Brussel?

● Wijzig uw abonnementsgegevens op bondbeterleefmilieu.be.